Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 41, Ekim 2019, s. 417-434

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.32639>

Nevruz TAŞDEMİR

MEB. İngilizce Öğretmeni, nevrüz44@gmail.com

Doç. Dr. Eyüp İZCİ

Prof. Dr. Ahmet KARA

ORTAÖĞRETİM DOKUZUNCU SINIF İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ¹

Özet

Bu araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan 9. sınıf İngilizce öğretim programını öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Bu çalışmada öğretmenlerin görüşlerine göre ortaöğretim 9. sınıf İngilizce öğretim programının kazanım, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme öğeleri incelenmiştir. Araştırmada, nicel araştırma tekniklerinden biri olan anket kullanılmıştır. Verilerin analizinde anket maddelerine ilişkin öğretmen görüşleri yüzde ve frekans olarak verilmiş, alınan görüşlerin aritmetik ortalaması hesaplanmış ve verilerin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ki kare testi kullanılmıştır.

Araştırma verileri Malatya ilinde görev yapan 110 İngilizce öğretmenine uygulanan anket ile elde edilmiştir. Analiz sonucunda haftalık ders saatinin kazanımlara ulaşmak için yeterli olmadığı, psiko-motor alanla ilgili kazanımların yetersiz olduğu, sınıflardaki öğrenci sayısının programı uygulamak için fazla olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilere konuşma ve dinlemeye yönelik becerileri kazandırma düzeyinin, okuma ve yazma becerilerini kazandırma düzeyine göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

¹ Bu makale, 21-22 Haziran 2019' da Ankara'da düzenlenen "Uluslararası JILSES Kongresi" nde bildiri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Program Değerlendirme, İngilizce Dersi, Program Öğelerine Dayalı Değerlendirme, Ortaöğretim Dokuzuncu Sınıf, Öğretmen görüşleri

THE EVALUATION OF 9TH GRADE ENGLISH CURRICULUM IN TERMS OF TEACHERS' OPINIONS

Abstract

This study aims to evaluate the 9th grade English curriculum which was put into practice in 2018-2019 academic year according to the opinions of teachers. This research is a descriptive study in survey model. In this study, the elements, 'Acquisition, Content, Teaching- Learning Process, Assessment' of the 9th grade English curriculum were examined according to teachers' opinions. In this research, a questionnaire, one of the quantitative research techniques, was used. In the analysis of the data, the opinions of teachers about the questionnaire items were given in percentage and frequency, the arithmetic mean of the views was calculated and chi-square test was used to determine whether the data differed significantly according to gender.

The research data was obtained by using the questionnaire applied to 110 English teachers working in Malatya province. As a result of the analysis, it was observed that the weekly course hours were not sufficient to reach the aims; that the aims in the psycho-motor field were insufficient; that the number of students in the classes was too high to implement the program. It was seen that the level of acquisition of speaking and listening skills was lower than the acquisition of reading and writing skills.

Key Words: Curriculum Evaluation, English Course, Element-based Evaluation, High School Ninth Grade, Teachers' Opinions

GİRİŞ

Günümüz modern dünyasında İngilizce iletişimin yanı sıra, paylaşımın ve bilgi alışverişinin en önemli adresi olma özelliğini taşımaktadır. İngilizce yeniliklerin, değişimlerin yaklaşımların, buluşların, özetle bilimin ve yaşamın dili olarak görülmektedir. Kişilerin bu değişimlere ve yeniliklere uyumu sürecinde İngilizce' yi etkin bir şekilde kullanabilmeleri oldukça önemlidir (Akay ve Yelken, 2008:190). Dünya üzerinde iletişim ve bilgi teknolojilerinin hızlı bir şekilde gelişmesi bütün ülkeleri birçok açıdan etkilemekte, bundan en fazla etkilenen yapı ise kültürel ve sosyal hayattır. Bu etkinin en belirgin yansımasının ise dil üzerinde olduğu görülmektedir (Demirbilek ve Yücel, 2011:218-219). Bu nedenle toplumun dil öğrenmeye yönelik talebinde günden güne artış gözlenmektedir. Fakat mevcut yabancı dil öğretimi kendisinden isteneni karşılayamamakta ve bu nedenle yabancı dil öğretimi, üzerinde tartışılan ve yeni arayışlara yön veren bir sorun olarak Türkiye'nin gündemindedir. (Bağçeci, 2004:2).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın göre Türkiye'nin aile ve nüfus yapısında, toplumsal dokuda, insan haklarında, tüketim anlayışında, teknoloji ve bilimde önemli farklılıklar gözlenmekte ve bireylerin eğitim talebi artmaktadır. Yapılandırmacılık bu gelişimlere cevap olabilecek bir yaklaşım olarak görülmektedir. Bundan dolayı 2005 yılından itibaren yapılandırmacı eğitim

anlayışını temel alan programlar tüm ülkede kullanılmaya başlanmıştır (Çınar, Teyfur ve Teyfur, 2006: 53).

Yapılandırmacı yaklaşımın özünde yabancı dil eğitiminin dilbilgisi ağırlıklı olmaktan çıkarılabileceği; kelime, dilbilgisi, yazma, okuma, konuşma ve dinleme becerilerini kapsayan bütüncül bir anlayış savunulmaktadır. Bu yaklaşımda, sonuç odaklılıktan süreç odaklılığa geçiş gibi bazı uygulamalarla yabancı dil eğitiminin zenginleştirilebileceği düşüncesi yatmaktadır (Erkan, 2009: 2-3)

Türkiye’de 2013-2014 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan 4+4+4 eğitim sistemiyle beraber İngilizce dersi 2. sınıftan itibaren okutulmaya başlandı (Bozavlı, 2015: 78). 2013 yılından itibaren öğretim sürecinde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR-Common European Framework of Reference for Languages) prensipleri doğrultusunda eylem ve iletişimsel odaklı bir yaklaşım benimsendi. 2018 yılı itibariyle ise önceki öğretim programı, üniversiteler, İngilizce öğretmenleri, sivil toplum örgütleri gibi büyük bir kitlenin fikri ve desteği alınarak güncellendi. Aynı felsefe ve prensipler doğrultusunda değerler eğitimi boyutunu da kapsayacak şekilde yeni bir program hazırlandı (Yaman, 2018:163). Bu programın özünü oluşturan eylem odaklı yaklaşıma göre sınıfların olabildiğince öğrenci merkezli olması gerekmektedir. Öğrencilerin, bireysel öğrenme tekniklerini ve iletişim stratejilerini kullanarak kendi kendine öğrenmeyi geliştirmelerine önem verilmelidir. İletişim çoğu zaman bireylerle ilgilidir. İletişimin kendisi yalnızca araç değil aynı zamanda amaçtır. Eylem odaklı yaklaşıma göre birlikte çalışmanın ve ortak eylemin aracı, iletişim ve dildir (Puren, 2006: Akt. Coşkun, 2017: 89).

Geliştirilen programların dönemin değişen ihtiyaçlarına cevap vermesi ve aynı zamanda dinamik olması gerekir (Saracaloğlu vd, 2010: 2428). Bu nedenle program değerlendirme çalışmalarının da dinamik olması beklenmektedir. Ertürk (2013:113), eğitim programının değerlendirilmesini, eğitim amaçlarının gerçekleşme derecesini belirleme ve programın etkililiği konusunda karar verme sürecinde program geliştirmenin son ve tamamlayıcı aşaması olarak görmektedir. Erden’e (1998: 10) göre ise program değerlendirme, birtakım ölçme araçları ve gözlem yoluyla programın etkililiği hususunda veri toplama, elde edilen verileri ölçütlerle kıyaslayıp yorumlama ve programın uygulamadaki etkililiği ile ilgili karar verme sürecidir. Bu süreçte toplanan veriler, programdaki aksayan yönlerin hangi öge veya öğelerden kaynaklandığını tespit ederek gerekli düzeltmelerin yapılmasını mümkün kılmaktadır (Akpınar, 2017:182).

Öğretim programının hedef (kazanım), içerik (kapsam, muhteva), eğitim durumları (öğrenme- öğretme süreci, etkinlikler) ile sınama durumu (ölçme-değerlendirme) olmak üzere dört temel ögesi bulunmaktadır (Akpınar, 2017:114). Hedef, yetiştirilen bireyde bulunması uygun görülen, istenilen ve eğitim vasıtasıyla kazandırılabilir nitelikteki istendik özelliklerdir. Bu özellikler yetenekler, bilgiler, tutumlar ve beceriler olabilir (Ertürk, 2013: 25). Öğretim sürecinde bireylere kazandırılmak istenen bilgiler ise içeriği oluşturur. Erden’e göre (1998: 30), programın içerik boyutu değerlendirilirken sorulması gereken sorular şu şekildedir:

- İçerik kazanımlarla tutarlı mı?
- İçerikte bulunan bilgiler dayanıklı, önemli ve geçerli mi?
- İçerik öğrenciler için anlamlı mı?

- İçerikte bulunan bilgilerin sunuluş sırası öğrenme ilkelerine uygun mu?

Eğitim durumları, ‘nasıl öğretilecek-öğrenilecek’ sorularının cevabının verildiği program ögesidir. Eğitim durumları, programın süreç boyutunu temsil eder. Hedeflere dönük içerik, araç-gereç, kaynaklar ile yöntem bu boyutta bulunması gereken öğelerdir. Ayrıca eğitim durumu dönüt, pekiştirme, ipucu, düzeltme, etkin katılımı sağlayan aktiviteler, öğrenci, öğretmen özellikleri gibi öğeleri kapsar (Bilen,2006: 14-15).

Sınama durumu, öğrencilerin programda hedeflenen davranışlara ulaşip ulaşmadığının tespit edildiği programın son ögesidir. Programın bu boyutunda kullanılan bir takım ölçme araçlarıyla elde edilen veriler, öğretim etkinliklerinin ne derece başarılı olduğuna ve öğrencilerin hedeflere ulaşma düzeylerine ilişkin bilgiler verir (Şeker, 2017: 12).

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda bir programı en iyi değerlendirebileceklerin programın uygulayıcısı olan öğretmenler olacağı görüşünden yola çıkılarak 2018 yılı itibariyle güncellenmiş olan ortaöğretim 9. sınıf İngilizce öğretim programının dört temel ögesi (kazanım, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme) öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Araştırma ile toplanan verilerin ortaöğretim 9. sınıf İngilizce öğretim programına geribildirim vereceği, programdaki aksaklıkların tespit edilmesine ve yeni programların geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı 2018 ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programını öğretmen görüşleri açısından değerlendirmektir. Bu amaçtan yola çıkılarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Öğretmenlerin ortaöğretim 9. sınıf İngilizce dersi öğretim programı ile ilgili görüşleri nelerdir?
- İngilizce öğretmenlerinin programın kazanım, eğitim durumları, içerik ve değerlendirme boyutundaki görüşleri cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Sayıtları

Araştırma aşağıda belirtilen varsayımlara dayalı olarak yürütülmüştür:

- Malatya il merkezindeki liselerde görev yapan 110 İngilizce öğretmenin evreni temsil ettiği,
- Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin anketteki soruları içtenlikle yanıtladığı varsayılmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

- Araştırmanın çalışma grubu Malatya il merkezindeki liselerde görev yapan İngilizce öğretmenleri,
- Araştırma, çalışma grubundaki İngilizce öğretmenlerinin ölçme aracına verdiği cevaplar ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, 9. Sınıf İngilizce dersi öğretim programı öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırmalar verilen bir olayı veya olguyu olabildiğince detaylı ve tam bir biçimde tanımlamayı amaçlar (Büyüköztürk vd., 2009: 24). Bu çalışmada da, öğretmenlerin programın değerlendirmesine ilişkin görüşleri var olduğu şekliyle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Malatya ili merkez ilçelerinde bulunan liselerde görev yapan İngilizce öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini, Malatya merkez ilçelerinde görev yapan yaklaşık 180 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Söz konusu bu evrenden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle toplam 110 öğretmen araştırmaya dahil edilmiştir. Öğretmenlere anket, elektronik posta aracılığıyla veya elden ulaştırılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %63.6' sı (70) kadın, %36.4'ü (40) ise erkektir.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada Karcı tarafından 2012 yılında 9.sınıf İngilizce öğretim programını öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek için geliştirilmiş olan anket kullanılmıştır. Bu anket program öğelerini değerlendirme modeli çerçevesinde geliştirilmiş olup 52 ifadeden oluşmaktadır. Ankette bulunan ifadeler beşli likert tipinde (1) *Kesinlikle katılmıyorum*, (2) *Kısmen katılmıyorum*, (3) *Kararsızım*, (4) *Kısmen katılıyorum*, (5) *Tamamen katılıyorum* şeklindedir. Ancak bu çalışmada uzman görüşü doğrultusunda 2 ifade çıkarılarak toplamda 50 ifade olacak şekilde çalışmaya devam edilmiştir. Evren ve örneklem sayısının küçüklüğü nedeniyle uygulanacak ki kare testinin hücrelerinin 5'in altında olanların oranının %20'yi geçmemesi için uzman görüşü doğrultusunda 5'li likert olan anket 3'lü likerte dönüştürülmüştür. Bu doğrultuda *Tamamen Katılıyorum* ve *Kısmen Katılıyorum* ifadeleri *Katılıyorum* ifadesine; *Kısmen Katılmıyorum* ve *Kesinlikle Katılmıyorum* ifadeleri *Katılmıyorum* ifadesine dönüştürülmüştür. *Kararsızım* ifadesi aynı şekilde kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin istatistiksel analizinde bilgisayar paket programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin frekans ve yüzde dağılımı hesaplanmış; verilen cevapların aritmetik ortalaması alınmıştır. Ayrıca yanıtların cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını öğrenmek amacıyla ki kare testi uygulanmıştır. Verilerin yorumlanmasında her bir düzey için belirlenen puan aralıkları şu şekildedir: 1 – 1.66 arası 'Katılmıyorum'

1.67 - 2.33 arası 'Kararsızım'

2.34 – 3. 0 arası 'Katılıyorum'

1 ile 1.66 arasındaki puanlar programa ilişkin olumsuz görüşleri; 1.67 ile 2.33 arasındaki puanlar kararsızlığı; 2.34 ile 3 arasındaki puanlar ise olumlu görüşleri ifade etmektedir.

BULGULAR

Bu araştırmanın temel amacı, ortaöğretim 9. sınıf İngilizce programını, İngilizce öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda kazanım, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme boyutları yönünden değerlendirmektir.

Öğretmenlerin Ortaöğretim 9. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programının Kazanım, İçerik, Eğitim Durumları ve Değerlendirmeye İlişkin Görüşleri ile Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Öğrencilerin İngilizce dersi kazanımlarına ilişkin ifadelerle verdikleri cevapların yüzde dağılımları, frekans, ki kare değerleri ve aritmetik ortalamaları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Kazanımlara İlişkin Görüşleri

Kazanıma ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
1. Programın kazanımları, öğrencilerin gelişimlerine uygundur.	Kadın	N	40	6	24	3.343	.188	2.25
		%	57.1	8.6	34.3			
	Erkek	N	22	8	10			
		%	55	20	25			
	Toplam	N	62	14	34			
		%	56.4	12.7	30.9			
2. Haftalık ders saati kazanımlara ulaşılması için yeterlidir	Kadın	N	19	6	45	.450	.799	1.62
		%	27.1	8.6	64.3			
	Erkek	N	10	5	25			
		%	25.0	12.5	62.5			
	Toplam	N	29	11	70			
		%	26.4	10	63.6			
3. Programın kazanımları, birbirini tamamlayıcı niteliktedir.	Kadın	N	41	8	21	.453	.797	2.28
		%	58.6	11.4	30			
	Erkek	N	24	3	13			
		%	60	7.5	32.5			
	Toplam	N	65	11	34			
		%	59.1	10	30.9			
4. Programın kazanımları, anlaşılır bir dille ifade edilmiştir.	Kadın	N	47	11	12	.717	.699	2.51
		%	67.1	15.7	17.1			
	Erkek	N	29	4	7			
		%	72.5	10	17.5			
	Toplam	N	76	15	19			
		%	69.1	13.6	17.3			

Tablo 1’in devamı

Kazanıma ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
5. Programın kazanımları, öğrencilerin günlük yaşamdaki yabancı dil kullanma ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeydedir.	Kadın	N	30	9	31	.489	.783	2.02
		%	42.9	12.9	44.3			
	Erkek	N	19	6	15			
		%	47.5	15	37.5			
	Toplam	N	49	15	46			
		%	44.5	13.6	41.8			
	Kadın	N	22	15	33	5.358	.069	
		%	31.4	21.4	47.1			

6. Programda zihinsel öğrenmeler ile ilgili kazanımlar yeterlidir.	Erkek	N	21	4	15			1.95
		%	52.5	10	37.5			
	Toplam	N	43	19	48			
		%	39.1	17.3	43.6			
7. Programda duyuşsal öğrenmeler ile ilgili kazanımlar yeterlidir.	Kadın	N	21	15	34	3.343	.188	1.97
		%	30.0	21.4	48.6			
	Erkek	N	20	4	16			
		%	50	10	40			
	Toplam	N	41	19	50			
		%	37.3	17.3	45.5			
	Kadın	N	17	9	44			
		%	24.3	12.9	62.9			
8. Programda, psikomotor alanla ilgili kazanımlar yeterlidir.	Erkek	N	14	3	23	5.068	.079	1.66
		%	35	7.5	57.5			
	Toplam	N	30	13	67			
		%	28.2	10.9	60.9			
	Kadın	N	25	9	36			
		%	35.7	12.9	51.4			
	Erkek	N	26	3	11			
		%	65.0	7.5	27.5			
9. Programda yer alan dinlemeye yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.	Toplam	N	51	12	47	8.789	.012	2.03
		%	46.4	10.9	42.7			
	Kadın	N	15	12	43			
		%	21.4	17.1	61.4			
	Erkek	N	23	8	9			
		%	57.5	20	22.5			
	Toplam	N	38	20	52			
		%	34.5	18.2	47.3			
10. Programda yer alan konuşmaya yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.	Kadın	N	43	5	22	17.862	.000	1.87
		%	61.4	7.1	31.4			
	Erkek	N	28	2	10			
		%	70	5	25			
	Toplam	N	71	7	32			
		%	64.5	6.4	29.1			
	Kadın	N	36	10	24			
		%	51.4	14.3	34.3			
11. Programda yer alan okumaya yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.	Erkek	N	23	2	15	2.261	.323	2.18
		%	57.5	5	37.5			
	Toplam	N	59	12	39			
		%	53.6	10.9	35.5			
	Kadın	N	36	10	24			
		%	51.4	14.3	34.3			
	Erkek	N	23	2	15			
		%	57.5	5	37.5			
12. Programda yer alan yazmaya yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.	Toplam	N	59	12	39	2.261	.323	2.18
		%	53.6	10.9	35.5			
	Kadın	N	36	10	24			
		%	51.4	14.3	34.3			
	Erkek	N	23	2	15			
		%	57.5	5	37.5			
	Toplam	N	59	12	39			
		%	53.6	10.9	35.5			

Tablo 1'e göre 'Programın kazanımları, anlaşılır bir dille ifade edilmiştir.', 'Programda yer alan okumaya yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.' ifadelerine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalama değeri 2.35- 2.51 arasında değişmektedir. Bu aralıktaki değerler, öğretmenlerin bu ifadelerle ilişkin görüşlerinin ortalamasının 'Katılıyorum' düzeyinde olduğunu göstermektedir. Buna göre, öğretmenlerin bu iki ifadeye ilişkin görüşleri olumludur. Ayrıca yapılan ki kare testi sonucuna göre her iki ifadeye ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

'Programın kazanımları, öğrencilerin gelişimlerine uygundur', 'Programın kazanımları, anlaşılır bir dille ifade edilmiştir.', 'Programın kazanımları, öğrencilerin günlük yaşamdaki yabancı dil kullanma ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeydedir.', 'Programda zihinsel öğrenmeler ile ilgili kazanımlar yeterlidir.', 'Programda duyuşsal öğrenmelerle ilgili kazanımlar yeterlidir', 'Programda yer alan dinlemeye yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.', 'Programda yer alan konuşmaya yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.', 'Programda yer alan yazmaya yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.' ifadelerine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması 1.87- 2.25 arasında değişmektedir. Bu aralıktaki değerler, bu ifadelere ilişkin öğretmen görüşlerinin ortalamasının 'Kararsızım' düzeyinde olduğunu göstermektedir. Ayrıca yapılan χ^2 testi sonucuna göre 'Programda yer alan konuşmaya yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.' ifadesinde kadın öğretmenler ile erkek öğretmenler arasında anlamlı fark çıkmıştır (χ^2 :17.862; p=0.000; p<0.05). Buna göre kadın öğretmenlerin %64.1' i, erkek öğretmenlerin ise %22.5'i programda yer alan konuşmaya yönelik becerilerin kazandırılabilir düzeyde olmadığını ifade etmiştir. Erkek öğretmenlerin %57.5'i konuşmaya yönelik becerilerin kazandırılabilir düzeyde olduğunu belirtmiştir. Buna göre erkek öğretmenler programda yer alan konuşmaya yönelik becerileri kadın öğretmenlere göre anlamlı düzeyde daha kazandırılabilir bulmaktadır.

'Haftalık ders saati kazanımlara ulaşılması için yeterlidir.', 'Programda yer alan psiko-motor alanla ilgili kazanımlar yeterlidir.' ifadelerine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması 1.62- 1.66 arasında değişmektedir. Bu aralıktaki değerler, her iki ifadeye ilişkin öğretmen görüşlerinin ortalamasının 'Katılmıyorum' düzeyinde olduğunu göstermektedir. Buna göre öğretmenler bu ifadelere olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu ifadelere ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Tablo 2: Öğretmenlerin içeriğe ilişkin görüşleri

İçeriğe ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
13. İçerik, öğrencilerin günlük yaşamından (ev, okul, yakın çevre vb.) seçilmiştir	Kadın	N	43	8	19	.701	.704	2.39
		%	61.4	11.4	27.1			
	Erkek	N	27	5	8			
		%	67.5	12.5	20			
	Toplam	N	70	13	27			
		%	63.6	11.8	24.5			
14.İçerik, basitten karmaşığa doğru sıralanmıştır.	Kadın	N	50	9	11	.329	.848	2.52
		%	71.4	12.9	15.7			
	Erkek	N	27	5	8			
		%	67.5	12.5	20.0			
	Toplam	N	77	14	19			
		%	70.0	12.7	17.3			
15. İçerik, somuttan soyuta doğru sıralanmıştır.	Kadın	N	41	14	14	.106	.949	2.34
		%	58.6	20	20			
	Erkek	N	24	7	7			
		%	60.0	17.5	17.5			
	Toplam	N	65	21	21			
		%	59.1	19.1	19.1			

Tablo 2'nin devamı

Eğitim durumlarına ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
16. İçerik, birbirinin önkoşulu olan konular dikkate alınarak düzenlenmiştir.	Kadın	N	42	13	15	.068	.967	2.37
		%	60	18.6	21.4			
	Erkek	N	23	8	9			
		%	57.5	20	22.5			
	Toplam	N	65	21	24			
		%	59.1	19.1	21.8			
17. İçerik, sınıf ortamında farklı etkinliklerin aynı anda uygulanmasına uygundur.	Kadın	N	32	13	25	1.528	.466	2.16
		%	45.7	18.6	35.7			
	Erkek	N	23	5	12			
		%	57.5	12.5	30.0			
	Toplam	N	55	18	37			
		%	50	16.4	33.6			
18. İçerik, daha çok yabancı dilin kültürünü yansıtmaktadır.	Kadın	N	23	12	35	5.192	.075	1.97
		%	32.9	17.1	50			
	Erkek	N	22	5	13			
		%	55.0	12.5	32.5			
	Toplam	N	45	17	48			
		%	40.9	15.5	43.6			
19. İçerik, öğrencilere eğlenceli ve stresten uzak bir eğitim ortamı oluşturmaya elverişlidir.	Kadın	N	43	8	19	3.228	.199	1.89
		%	61.4	11.4	27.1			
	Erkek	N	27	5	8			
		%	67.5	12.5	20			
	Toplam	N	70	13	27			
		%	63.6	11.8	24.5			
20. İçerikte gereksiz bilgi, ayrıntı ve tekrar yoktur.	Kadın	N	50	9	11	.077	.962	2.05
		%	71.4	12.9	15.7			
	Erkek	N	27	5	8			
		%	67.5	12.5	20.0			
	Toplam	N	77	14	19			
		%	70.0	12.7	17.3			
21. İçerik, hedefleri gerçekleştirecek niteliktedir.	Kadın	N	27	21	22	5.216	.074	2.17
		%	38.6	30	31.4			
	Erkek	N	24	6	10			
		%	60	15	25			
	Toplam	N	51	27	32			
		%	46.4	24.5	29.1			
22. İçerikte alıştırmalara yeteri kadar yer verilmiştir	Kadın	N	27	13	30	.164	.921	1.98
		%	38.6	18.6	42.9			
	Erkek	N	17	7	16			
		%	42.5	17.5	40			
	Toplam	N	44	20	46			
		%	40	18.2	41.8			
23. İçerik, öğrenciler için ilgi çekicidir.	Kadın	N	19	17	34	11.163	.004	1.94
		%	27.1	24.3	48.6			
	Erkek	N	23	3	14			
		%	57.5	7.5	35			
	Toplam	N	42	20	48			
		%	38.2	18.2	43.6			

Tablo 2'nin devamı

Eğitim durumlarına ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
24. İçerik, öğrencilere günlük yaşamda kullanabilecekleri ifadelerin basit ve kısa formlarını vermektedir.	Kadın	N	31	11	28	9.604	.008	2.23
		%	44.3	15.7	40			
	Erkek	N	28	7	5			
		%	70.0	17.5	12.5			
	Toplam	N	59	18	33			
		%	53.6	16.4	30.0			
25. İçerik, öğrencileri gerçek yaşamda İngilizce konuşmaya cesaretlendirici niteliktedir.	Kadın	N	19	15	36	.808	.668	1.77
		%	27.1	21.4	51.4			
	Erkek	N	13	6	21			
		%	32.5	15.0	52.5			
	Toplam	N	32	21	57			
		%	29.1	19.1	51.8			
26. Programdaki konular belirlenen zaman süresi içinde tamamlanabilmektedir	Kadın	N	29	9	32	3.441	.179	1.98
		%	41.4	12.9	45.7			
	Erkek	N	20	1	19			
		%	50	2.5	47.5			
	Toplam	N	49	10	51			
		%	44.5	9.1	46.4			
27. Sınıftaki öğrenci sayısı programı uygulamak için uygundur	Kadın	N	19	8	43	5.294	.071	1.52
		%	27.1	11.4	61.4			
	Erkek	N	5	2	33			
		%	12.5	5	82.5			
	Toplam	N	24	10	76			
		%	21.8	9.1	69.1			

p<0.05

Tablo 2'e göre 'İçerik, öğrencilerin günlük yaşamından (ev, okul, yakın çevre vb.) seçilmiştir.', 'İçerik, somuttan soyuta doğru sıralanmıştır.', 'İçerik, somuttan soyuta doğru sıralanmıştır.', 'İçerik, birbirinin önkoşulu olan konular dikkate alınarak düzenlenmiştir.' ifadelerine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalama değerleri 2.34-2.52 arasında değişmektedir. Bu aralıktaki değerler, öğretmenlerin bu ifadelere ilişkin görüşlerinin ortalamasının 'Katılıyorum' düzeyinde olduğunu göstermektedir. Buna göre, öğretmenlerin bu ifadelere ilişkin görüşleri olumludur. Bu ifadelere ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

'İçerik, sınıf ortamında farklı etkinliklerin aynı anda uygulanmasına uygundur.', 'İçerik, daha çok yabancı dilin kültürünü yansıtmaktadır.', 'İçerik, öğrencilere eğlenceli ve stresten uzak bir eğitim ortamı oluşturmaya elverişlidir.', 'İçerikte gereksiz bilgi, ayrıntı ve tekrar yoktur.', 'İçerik, hedefleri gerçekleştirecek niteliktedir.', 'İçerik, öğrenciler için ilgi çekicidir.', 'İçerikte alıştırmalara yeteri kadar yer verilmiştir.', 'İçerik, öğrencilere günlük yaşamda kullanabilecekleri ifadelerin basit ve kısa formlarını vermektedir.', 'İçerik, öğrencileri gerçek yaşamda İngilizce konuşmaya cesaretlendirici niteliktedir.', 'Programdaki konular belirlenen zaman süresi içinde tamamlanabilmektedir.' ifadelerine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması 1.77 ile 2.23 arasında değişmektedir. Bu aralıktaki değerler, öğretmenlerin bu ifadelere ilişkin görüşlerinin ortalamasının 'Kararsızım' düzeyinde yoğunlaştığını göstermektedir. Buna göre öğretmenler bu ifadelere orta düzeyde katılmaktadır. Ayrıca 'İçerik, öğrenciler için ilgi çekicidir' ifadesinde yapılan χ^2 testinin sonucuna göre, anlamlı fark

çıkmiştir (χ^2 :11.163; $p<0.05$). Buna göre kadın öğretmenlerin %48.6' sı içeriğin öğrenciler için ilgi çekici olmadığını ifade ederken, erkek öğretmenlerin %57.5'i ilgi çekici olduğunu ifade etmişlerdir. Kadın ve erkek öğretmenler arasındaki bu fark, günlük yaşamda da ilgilerini çeken konuların aynı olmamasından kaynaklanıyor olabilir. Bu ifadeye ilişkin alınan görüşlerin aritmetik ortalaması 1.94'tür. Bu değer içeriğin ilgi çekici olma düzeyinin orta seviyelerde olduğunu göstermektedir.

'Sınıftaki öğrenci sayısı programı uygulamak için uygundur.' ifadesine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması 1.52'dir. Bu değer öğretmenlerin bu ifadeye ilişkin görüşlerinin 'Katılmıyorum' düzeyinde olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin %69.1' i sınıftaki öğrenci sayısının programı uygulamak için uygun olmadığını belirtmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına İlişkin Görüşleri

Eğitim durumlarına ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
28.Program, konuların işlenmesinde öğretmenlere örnek eğitim durumları sunmuştur.	Kadın	N	28	12	30	.292	.864	1.93
		%	40.0	17.1	42.9			
	Erkek	N	14	7	19			
		%	35	17.5	47.5			
	Toplam	N	42	19	49			
		%	38.2	17.3	44.5			
29. Programda eğitim durumları ayrıntılı olarak yer almaktadır.	Kadın	N	26	17	27	2.449	.294	2.01
		%	37.1	24.3	38.6			
	Erkek	N	19	5	16			
		%	47.5	12.5	40			
	Toplam	N	45	22	43			
		%	40.9	20	39.1			
30.Programda yer alan eğitim durumları içerik ile tutarlıdır	Kadın	N	32	15	23	.505	.777	2.16
		%	45.7	21.4	32.9			
	Erkek	N	21	7	12			
		%	52.5	17.5	30			
	Toplam	N	53	22	35			
		%	48.2	20	31.8			
31. Programda İngilizce öğretimi için önerilen yöntem ve teknikler, amaçları gerçekleştirecek niteliktedir.	Kadın	N	29	13	28	1.937	.380	2.06
		%	41.4	18.6	40			
	Erkek	N	21	4	15			
		%	52.5	10	37.5			
	Toplam	N	50	17	43			
		%	45.5	15.5	39.1			
32. Programda İngilizce öğretimi için önerilen yöntem ve teknikler, sınıf düzeyine uygun niteliktedir.	Kadın	N	29	16	25	3.526	.172	2.16
		%	41.4	22.9	35.7			
	Erkek	N	24	6	10			
		%	60	15	25.0			
	Toplam	N	53	22	35			
		%	48.2	20.0	31.8			
33. Programda İngilizce öğretimi için önerilen yöntem ve teknikler, İngilizceyi sevdireci niteliktedir	Kadın	N	22	18	30	9.604	.008	1.94
		%	31.4	25.7	42.9			
	Erkek	N	17	8	15			
		%	42.5	20	37.5			
	Toplam	N	39	26	45			
		%	35.5	23.6	40.9			

Tablo 3'ün devamı

Eğitim durumlarına ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
34. Program, İngilizce öğretimi için önerilen yöntem ve tekniklerin uygulanmasında öğretmenlere yol gösterici niteliktedir.	Kadın	N	29	12	29	3.228	.199	2.11
		%	41.4	17.1	41.4			
	Erkek	N	23	7	10			
		%	57.5	17.5	25			
	Toplam	N	52	19	39			
		%	47.3	17.3	35.5			
35. Programda kullanılması önerilen araç- gereçler içeriğe uygun niteliktedir.	Kadın	N	29	12	29	.077	.962	2.09
		%	41.4	17.1	41.4			
	Erkek	N	20	10	10			
		%	50	25	25			
	Toplam	N	49	22	39			
		%	44.5	20	35.5			
36. Programda kullanılması önerilen araç- gereçlere okulumuzda kolaylıkla ulaşılabilmektedir.	Kadın	N	28	6	36	4.237	.120	2.02
		%	40	8.6	51.4			
	Erkek	N	24	3	13			
		%	60	7.5	32.5			
	Toplam	N	52	9	49			
		%	47.3	8.2	44.5			
37. Haftalık ders saati içinde İngilizceye ayrılan süre yeterlidir.	Kadın	N	12	11	47	3.653	.161	1.42
		%	17.1	15.7	67.1			
	Erkek	N	5	2	33			
		%	12.5	5	82.5			
	Toplam	N	17	13	80			
		%	15.5	11.8	72.7			
38. Eğitim durumu, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayacak niteliktedir.	Kadın	N	20	9	41	1.976	.372	1.79
		%	28.6	12.9	58.6			
	Erkek	N	16	6	18			
		%	40	15	45			
	Toplam	N	36	15	59			
		%	32.7	13.6	53.6			
39. Eğitim durumu, sınıf ortamında farklı etkinliklerin aynı anda uygulanmasına uygundur.	Kadın	N	24	6	40	2.993	.224	1.78
		%	34.3	8.6	57.1			
	Erkek	N	12	8	20			
		%	30	20	50			
	Toplam	N	36	14	60			
		%	32.7	12.7	54.5			
40. Eğitim durumu, öğrencilerin birlikte çalışmalarını sağlayacak niteliktedir.	Kadın	N	22	9	39	1.191	.551	1.82
		%	31.4	12.9	55.7			
	Erkek	N	16	6	18			
		%	40	15	45.0			
	Toplam	N	38	15	57			
		%	34.5	13.6	51.8			

Tablo 3'e göre 'Program, konuların işlenmesinde öğretmenlere örnek eğitim durumları sunmuştur.', 'Programda eğitim durumları ayrıntılı olarak yer almaktadır.', 'Programda yer alan eğitim durumları içerik ile tutarlıdır.', 'Programda İngilizce öğretimi için önerilen yöntem ve teknikler, amaçları gerçekleştirecek niteliktedir.', 'Programda İngilizce öğretimi için önerilen yöntem ve teknikler, sınıf düzeyine uygun niteliktedir.', 'Programda İngilizce öğretimi için önerilen yöntem ve teknikler, İngilizceyi sevdirecek niteliktedir.', 'Program, İngilizce

öğretimi için önerilen yöntem ve tekniklerin uygulanmasında öğretmenlere yol gösterici niteliktedir.’, ‘Programda kullanılması önerilen araç- gereçler içeriğe uygun niteliktedir.’, ‘Programda kullanılması önerilen araç- gereçlere okulumuzda kolaylıkla ulaşılabilir.’, ‘Eğitim durumu, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayacak niteliktedir.’, ‘Eğitim durumu, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayacak niteliktedir.’ ifadelerine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalama değerleri 1.78-2.16 arasında değişmektedir. Bu aralıktaki değerler, öğretmenlerin bu ifadelerle ilişkin görüşlerinin ortalamasının ‘Kararsızım’ düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu ifadelerle ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

‘Haftalık ders saati içinde İngilizceye ayrılan süre yeterlidir.’ ifadesine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması 1.42’dir. Bu ifadeye ilişkin görüşlerin aritmetik ortalaması 1,42’dir. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının ‘Katılmıyorum’ düzeyinde olduğunu göstermektedir. Öğretmenler %72,7 gibi bir oranla haftalık ders saati içerisinde İngilizceye ayrılan sürenin yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Değerlendirmeye İlişkin Görüşleri

Eğitim durumlarına ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
41. Programda ölçme ve değerlendirmeye ayrıntılı olarak yer verilmiştir.	Kadın	N	32	11	27	.820	.664	2.12
		%	45.7	15.7	38.6			
	Erkek	N	21	7	12			
		%	52.5	17.5	30			
	Toplam	N	53	18	39			
		%	48.2	16.4	35.5			
42. Programda verilen ölçme ve değerlendirme örnekleri yeterlidir	Kadın	N	32	12	26	2.911	.233	2.15
		%	45.7	17.1	37.1			
	Erkek	N	24	3	13			
		%	60	7.5	32.5			
	Toplam	N	56	15	39			
		%	50.9	13.6	35.5			
43. Değerlendirme, kazanımlarla tutarlıdır.	Kadın	N	38	13	19	4.191	.123	2.31
		%	54.3	18.6	27.1			
	Erkek	N	27	2	11			
		%	67.5	5	27.5			
	Toplam	N	65	15	30			
		%	59.1	13.6	27.3			
44. Değerlendirme, içerik ile tutarlıdır.	Kadın	N	43	11	16	2.844	.241	2.39
		%	61.4	15.7	22.9			
	Erkek	N	27	2	11			
		%	67.5	5	27.5			
	Toplam	N	70	13	27			
		%	63.6	11.8	24.5			
45. Değerlendirmede kullanılan araç gereç ve yöntemler yeterlidir.	Kadın	N	25	13	32	8.779	.012	2.08
		%	35.7	18.6	45.7			
	Erkek	N	26	4	10			
		%	65	10	25			
	Toplam	N	51	17	42			
		%	46.4	15.5	38.2			

Tablo 4'ün devamı

Eğitim durumlarına ilişkin ifadeler	Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	χ^2	p	$\bar{x}$
46. Değerlendirme, öğrencilere 'kendini değerlendirme alışkanlığı' kazandırmaktadır.	Kadın	N	28	16	26	.502	.778	2.04
		%	40	22.9	37.1			
	Erkek	N	18	7	15			
		%	45	17.5	37.5			
	Toplam	N	46	23	41			
		%	41.8	20.9	37.3			
47. Değerlendirme, öğrencilerin amaçlara ulaşp ulaşmadıklarını ortaya çıkaracak niteliktedir.	Kadın	N	36	11	23	.135	.935	2.20
		%	51.4	15.7	32.9			
	Erkek	N	22	6	12			
		%	55	15	30			
	Toplam	N	58	17	35			
		%	52.7	15.5	31.8			
48. Değerlendirme sonuçları, programda aksayan, düzeltilmesi ya da programa eklenmesi gerekenler hakkında bilgi vermektedir.	Kadın	N	24	19	27	2.210	.331	1.97
		%	34.3	27.1	38.6			
	Erkek	N	17	6	17			
		%	42.5	15	42.5			
	Toplam	N	41	25	44			
		%	37.3	22.7	40			
49. Değerlendirme, sadece sınıf içi değil sınıf dışı çalışmalara da dayanmaktadır.	Kadın	N	18	16	36	6.447	.040	1.82
		%	25.7	22.9	51.4			
	Erkek	N	18	3	19			
		%	45	7.5	47.5			
	Toplam	N	36	19	55			
		%	32.7	17.3	50			
50. Değerlendirme dilbilgisi ağırlıklıdır.	Kadın	N	31	14	25	3.062	.216	2.10
		%	44.3	20	35.7			
	Erkek	N	21	3	16			
		%	52.5	7.5	40			
	Toplam	N	52	17	41			
		%	47.3	15.5	37.3			

Tablo 4'e göre 'Programda ölçme ve değerlendirmeye ayrıntılı olarak yer verilmiştir.', 'Programda verilen ölçme ve değerlendirme örnekleri yeterlidir.', 'Değerlendirme, kazanımlarla tutarlıdır.', 'Değerlendirmede kullanılan araç, gereç ve yöntemler yeterlidir.', 'Değerlendirme, öğrencilere 'kendini değerlendirme alışkanlığı' kazandırmaktadır.', 'Değerlendirme, öğrencilerin amaçlara ulaşp ulaşmadıklarını ortaya çıkaracak niteliktedir.', 'Değerlendirme sonuçları, programda aksayan, düzeltilmesi ya da programa eklenmesi gerekenler hakkında bilgi vermektedir.', 'Değerlendirme, sadece sınıf içi değil sınıf dışı çalışmalara da dayanmaktadır.', 'Değerlendirme dilbilgisi ağırlıklıdır.' ifadelerine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalamasının 1.82 ile 2.31 arasında değiştiği görülmüştür. Bu aralıktaki değerler, öğretmenlerin bu ifadelerle ilişkin görüşlerinin ortalamasının 'Kararsızım' düzeyinde olduğunu göstermektedir. Buna göre, öğretmenlerin bu ifadelerle ilişkin görüşleri orta seviyededir. Ayrıca bu ifadelerle ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

‘Değerlendirme, içerik ile tutarlıdır.’ ifadesine ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması 2.39’dur. Bu değer öğretmen görüşlerinin ortalamasının ‘Katılıyorum’ düzeyinde olduğunu göstermektedir. Buna göre öğretmenlerin bu ifadeye ilişkin görüşleri olumludur.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Eğitimde program geliştirme ile değerlendirme iç içe olan iki unsurdur. Değerlendirme program geliştirme çalışmasının önemli bir aşamasıdır ve program geliştirmenin devamlı bir yönünü oluşturur. Bu süreçte elde edilen dönütler programın daha iyi hale getirilmesi için kullanılır (Varış, 1988). Bu bakımdan 9. Sınıf İngilizce dersi öğretim programı öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin İngilizce dersi öğretim programının tüm öğelerine ilişkin görüşlerinin ‘Kararsızım’ düzeyinde yoğunlaştığı görülmektedir. Ankette bulunan toplam 50 maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin 7’si ‘Katılıyorum’; 39’u ‘Kararsızım’; 4’ü ise ‘Katılmıyorum’ düzeyindedir. Aslan ve Günay’ın (2016) lise öğretim programlarını değerlendiren çalışmalarında da öğretmenlerin programın tüm öğelerine ilişkin görüşlerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Alkan ve Arslan (2014) tarafından yapılan çalışmada ise öğretmenlerin öğretim programıyla ilgili görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu ve öğretmenlerin ankette yer alan 42 maddenin 31’ine olumlu, 11’ine ise olumsuz yanıt verdiği sonucuna varılmıştır.

Programın kazanım boyutuyla ilgili bulgulara bakıldığında, öğretmenler kazanımla ilgili 12 ifadeden 2 ifadeye olumlu görüş; 2 ifadeye ise olumsuz görüş bildirmiştir. 8 ifadeye ilişkin alınan görüşler ise ‘Kararsızım’ düzeyindedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu kazanımların anlaşılır bir dille ifade edildiğini ve programda yer alan okumaya yönelik becerilerin kazandırılabilir düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Alınan görüşlere göre haftalık ders saatinin kazanımlara ulaşmak için yeterli olmadığı; programda yer alan psiko-motor alanla ilgili kazanımların da yetersiz olduğu görülmüştür. Karıcı (2012), 9. Sınıf Ortaöğretim İngilizce programını değerlendiren çalışmasında da haftalık ders saatinin kazanımlara ulaşmak için yeterli olmadığını ve psiko-motor alanla ilgili kazanımların ise kısmen yeterli olduğunu ifade etmiştir. Dolayısıyla daha önceki programda var olan eksikliğin yeni programda da giderilememiş olduğu görülmektedir. Çelik ve Filiz’in (2018) yapmış olduğu çalışma da kazanımların yetiştirilmesi için ders saatinin yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Kazanımla ilgili elde edilen bir diğer bulgu ise okuma ve yazmaya yönelik becerilerin kazandırılma düzeyinin, konuşma ve dinlemeye yönelik becerilerin kazandırılma düzeyine göre daha yüksek olduğudur. ‘Programda yer alan konuşmaya yönelik beceriler kazandırılabilir düzeydedir.’ ifadesinde erkek öğretmenler ile kadın öğretmenler arasında anlamlı fark çıkmıştır. Buna göre erkek öğretmenler programdaki konuşmaya yönelik becerileri kazandırılabilir düzeyde bulurken kadın öğretmenler kazandırılabilir düzeyde bulmamaktadır. Bu durum öğretmenlerin öz yeterlilik inançlarıyla ilişkilendirilip aynı zamanda erkeklere verilen toplumsal kimlikten dolayı kendilerini birçok konuda kadınlardan daha yeterli görmelerinden kaynaklı olabileceği düşünülebilir. Öztürk ve Yıldızbaş’ın (2019) yapmış olduğu ‘Öğretmenlerin Öz Yeterlilik İnançları İle Mesleki Tükenmişlik Algıları Arasındaki İlişkinin Analizi’ adlı çalışmada, erkek öğretmenlerin öz yeterlilik inançlarının, kadın öğretmenlerin öz yeterlilik inançlarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Programın içerik boyutuyla ilgili bulgulara bakıldığında, 15 ifadenin 4'üne yönelik öğretmen görüşlerinin olumlu; 1 ifadeye yönelik görüşlerin ise olumsuz olduğu görülmüştür. 10 ifadeye ilişkin öğretmen görüşleri ise 'Kararsızım' düzeyindedir. Arı'nın (2014) 6. Sınıf İngilizce öğretim programını değerlendiren çalışmasında öğretmenlerin içeriğe ilişkin görüşleri olumsuz yöndedir. Öğretmenler içeriğin sıkıcı, konuların zor ve yoğun olduğunu belirtmişlerdir.

Programın eğitim durumları boyutuyla ilgili bulgulara bakıldığında, 13 ifadeden 12 ifadeye ilişkin alınan görüşlerin 'Kararsızım' düzeyinde olduğu görülmüştür. Bu boyuttaki olumsuz görüş haftalık ders saati içerisinde İngilizceye ayrılan sürenin yeterli olmadığına yöneliktir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %72.7' si sürenin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Merter'in 2012 yılında yapmış olduğu ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programını değerlendiren çalışmasında ise öğretme-öğrenme süreci ile ilgili öğretmen görüşleri genel olarak olumsuz yöndedir. Bu çalışmaya göre etkinliklerin öğrencilerin yaşlarına ve öğrenme özelliklerine uygun olmadığı; öğrencilerin derse aktif şekilde katılmalarını sağlayamadığı; sınıfta uygulanabilir özellikte ve öğrenci merkezli olmadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca bu etkinlikler için verilen süre de yeterli olmadığı görülmüştür. Bu bağlamda yeni programa yönelik görüşlerin daha olumlu olduğu söylenebilir ancak sürenin yetersizliği bu çalışma ile örtüşmektedir.

Programın değerlendirme boyutuyla ilgili bulgulara bakıldığında ise, 10 ifadeden 9 ifadeye ilişkin öğretmen görüşleri 'Kararsızım'; 1 ifadeye ilişkin görüş ise 'Katılıyorum' düzeyindedir. Buna göre değerlendirmenin, içerikle tutarlıdır. Ayrıca katılımcıların %50'si değerlendirmenin sınıf dışı çalışmalara dayanmadığını; %47,3'ü ise değerlendirmenin dilbilgisi ağırlıklı olduğunu ifade etmiştir. Bu durum dilbilgisi odaklı yabancı dil öğretiminin halen devam ettiğinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Finocchiaro ve Christopher (1983: 21), gramer konularına çok fazla odaklanmanın dili kullanmayı öğrenmek yerine dilin yapısını öğrenmeye yol açtığını belirtmektedir. Yabancı dil öğretiminde yapılması gereken öğrenciye gramer kurallarını ezbere dayalı bir biçimde öğretmekten ziyade günlük yaşamda kullanılan iletişim tecrübelerini sınıf etkinliklerine yansıtarak öğrencilerin dili doğal bir biçimde kullanmalarını sağlamaktır (Şad ve Arıbaş, 2008:172).

Program değerlendirme çalışmaları, programın başarılı özelliklerini, programın eksikliklerini ve katılımcıların beklenen düzeyde ilerleyip ilerlemediğini gösterir (Wilde ve Sockey, 1995: 11-12). Bu çalışmada programın öğelerine ilişkin alınan öğretmen görüşlerinin 'Kararsızım' düzeyinde yoğunlaşmış olması mevcut öğretim programının tüm öğeleriyle ilgili sorunların bulunduğu; programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin programın öğeleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını ve öğretim programından beklenen verimin elde edilemediğini göstermektedir.

Bu bağlamda, öğretmenlerden elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilebilir:

1. Öncelikle öğretmenlere mevcut öğretim programı hakkında yeterince bilgi sahibi olmaları ve onu etkin bir şekilde anlamalarına yönelik farklı platformlarda etkinlikler yapılmalıdır.
2. 9. sınıf İngilizce dersi öğretim programının öğeleri; kazanımlar, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme boyutları tekrardan incelenip gerekli güncellemeler yapılmalıdır.-

3. Öğretmenlerin haftalık ders saatini yetersiz bulmaları sebebiyle programın kazanımları azaltılmalı veya ders saatleri arttırılmalıdır.
4. Dinleme ve konuşmaya yönelik becerilerin kazandırılmasını arttırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
5. İçerik daha ilgi çekici hale getirilmelidir.
6. Değerlendirmeleri dilbilgisi odaklı olmaktan kurtarmak için öğretmenlere alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında seminerler verilmelidir.
7. Bu araştırma, ortaöğretim 9. sınıf İngilizce öğretim programını değerlendirmeye yöneliktir. Benzer çalışmalar diğer kademeler için de yapılabilir.
8. Araştırmada Malatya il merkezinde görev yapan öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Başka illerdeki öğretmenlerin görüşleri de alınarak daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akay, C. ve Yelken, T.Y. (2008) “İngilizce Dersinde Okuma Yazma Becerilerinin Kazanılmasında Oluşturmacılık Temelli Sosyal Etkileşim Modelinin Etkisi”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 189-2002.
- Alkan, M. F., & Arslan, M. (2014) İkinci Sınıf İngilizce Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4(7). 87-99.
- Ari, A. (2014). İlköğretim Altıncı Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(2), 172-194.
- Aslan, D. ve Günay, R. (2016). “An Evaluation of High School Curricula Employing Using The Element- Based Curriculum Development Model”, *Journal of Education and Training Studies*, 4(7), 128-139.
- Akpınar, B. (2017). *Eğitimde Program Geliştirme ve Değerlendirme*. Ankara: Data yayınları.
- Bağçeci, B. ve Yaşar, M. (2007) “Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşleri”, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (1), 9-16.
- Bilen, M. (2006). *Plandan Uygulamaya Öğretim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bozavlı, E. (2015). “İlkokul 2. Sınıfta Yabancı Dil Öğretiminin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”, *Ines Journal Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 74-83.
- Büyüköztürk, Ş. , Kılıç Çakmak, E. , Akgün, O. E. , Karadeniz, S. , ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çınar, O. , Teyfur, E. ve Teyfur, M. (2006). İlköğretim okulu öğretmen ve yöneticilerinin yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ve programı hakkındaki görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(11), 47-64.
- Çelik, K. ve Büyükalın, F. S.(2018). Ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programının (2014) Eisner modeline göre değerlendirilmesi. *JRES*, 5(1), 50-67.

- Coşkun, O.(2017). Yabancı Dil Eğitiminde Eylem Odaklı Yaklaşım. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*, Güz, 2017; (16) 83-101.
- Demirbilek, M. ve Yücel, Z. (2011). İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarın yabancı dil öğretim ve öğreniminde kullanımı hakkındaki görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 217-246.
- Erden, M. (1998) *Eğitimde Program Değerlendirme (3. baskı)*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erkan, M.A. (2009). *İlköğretim Okulları 4. ve 5. Sınıflar Yeni İngilizce Öğretim Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Ertürk, S. (2013). *Eğitimde Program Geliştirme (6. Basım)*. Ankara: Edge Akademi.
- Finocchiaro, M. ve Brumfit, C. (1983). *The functional- notional approach: from theory to practice*. Oxford: Oxford University Press.
- Karcı, C.(2012). *Ortaöğretim Dokuzuncu Sınıf İngilizce Ortaöğretim Programının Öğretim Görüşlerin Göre Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, Aydın.
- Merter, F. , Kartal, Ş. ve Çağlar, İ. (2013). Ortaöğretim İngilizce Dersi Yeni Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (23), Haziran 2012, 43 – 58.
- Öztürk, S ve Yıldızbaş, Y. V. (2019). Öğretmenlerin Öz yeterlik İnançları ile Mesleki Tükenmişlik Algıları Arasındaki İlişkinin Analizi. *Tarih Okulu Dergisi*, 12(38), Şubat 2019,196-234.
- Saracaloğlu, S. , Yılmaz, S. Çengel, M. , Çöğmen, S., Karademir, Ç. A. ve Kanmaz, A. (2010). Elementary teachers' views about their roles in curriculum development and evaluation process: The case of Denizli. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 2427-2434.
- Şad, S.N. ve Arıbaş, S. (2008). İngilizce öğretmenlerinin çoklu zeka kuramına dayalı materyal ve etkinlik kullanma düzeyleri (Malatya örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 169-187.
- Şeker, H. (Ed.) (2017). *Eğitimde Program Geliştirme Kavramlar ve Yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Varış, F. (1988). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Wilde, J. ve Sockey, S. (1995). *Evaluation Handbook*. EAC West, New Mexico Highlands University.
- Yaman, İ.(2018). İngilizce Öğrenmek: Zorluklar ve Fırsatlar. *Rumeli'de Dil Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 2018. 11, 161-175.